

Kurssikerta 8: Työlainsäädäntö: Työelämässä toimiminen

Sisällöt Työelämän toimintatavat
Työntekijän vastuut ja velvollisuudet työpaikan haastavissa tilanteissa
Oman alan työehdot

Tavoitteet Opitaan toimimaan työelämän sääntöjen mukaisesti.
Tutustutaan oman alan työehtosopimukseen.
Osataan valvoa omia oikeuksia työsopimusta tehtäessä, palkanmaksuun liittyen ja työsuhteen päättyessä.
Saadaan valmiuksia kohdata erilaisia haastavia tilanteita työelämässä, ja keinoja kantaa vastuuta työpaikan ongelmatilanteissa.

Opetussuunnitelman kohdan 3.3.2 Työelämätaidot arvioinninkohteet

Työsopimusjärjestelmän, työsopimuksen ja työlainsäädännön sisällön tunteminen
Työpaikan toimintaan ja työhön perehtyminen
Työyhteisössä toimiminen

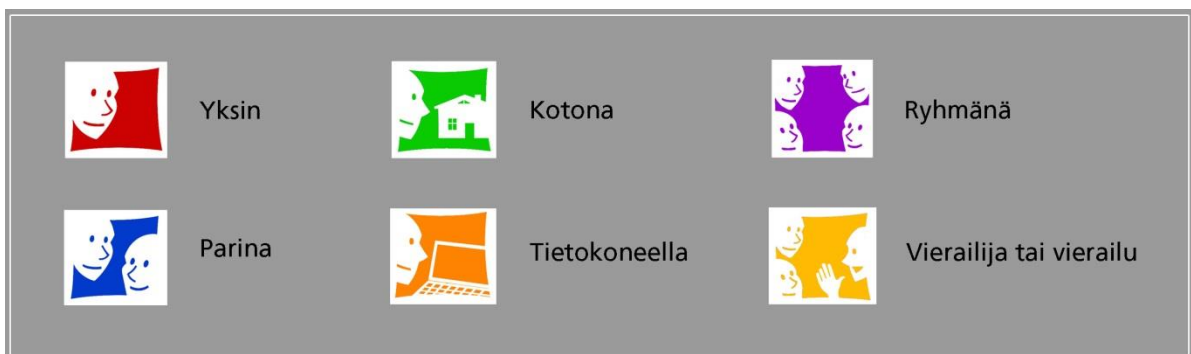
Tuetaan yksilöllisesti

8. Siirtymätietolomakkeen laatiminen ja siirtymän suunnittelu (kts. Teema: Yksilöllinen tuki)

Teemat	Sisältö	Kesto	Vinkit ja tarvikkeet
<p>Työpaikalla toimiminen</p> <p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p>	<p>Työelämän säännöt</p> <p>Jaetaan kurssilaiset 3-4 hlön ryhmiin, joissa he miettivät ”Mitä sääntöjä työelämässä on?”. Ryhmät kirjaavat 10 sääntöä isolle kartongille ja esittelevät tuotoksensa tämän jälkeen muille ryhmille. Ryhmät äänestävät kaikista säännöistä kymmenen tärkeintä ja kouluttaja kirjaa ne ylös. Samalla keskustellaan työelämän säännöistä.</p>	<p>20 min</p> 	<p>Kaikkein hedelmällisintä on antaa ryhmäläisten ideoita vapaasti. Mikäli ideointi ei lähde sujuvasti käyntiin, voi kouluttaja antaa vihjeitä, esim.: ”Miten työkavereita kohtaan käyttäydytään?”, ”Mitä täytyy tehdä jos ei osaa jotain työtehtävää?” jne.</p> <p>Lisämateriaali: Työn säännöt -työelämää ja työllistymistä parantavia tekoja nuorten näkökulmasta (Perho 2013), Työelämän pelisäännöt (SAK)</p>
<p>Työpaikalla toimiminen</p> <p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p>	<p>Haastavat tilanteet työelämässä</p> <p>Jokainen kurssilainen valitsee 1-2 (ajankäytöstä ja ryhmän koosta riippuen) työelämässä mahdollisesti esiin tulevaa haastetta/tilannetta korteista, joissa on valmiita tilanteita ja kysymyksiä (liitteenä). Käydään yksi kortti kerrallaan läpi. Kurssilainen lukee, minkä haasteen valitsi, jonka jälkeen kouluttaja rohkaisee kurssilaisia ehdottamaan heidän mielestään sopivia ratkaisumalleja. Kouluttaja täydentää vastauksia tarvittaessa ja kertoo mitkä asiat ovat lakisäätteisiä, ja mitä seurauksia voi tulla ellei lakien mukaan toimita. Suurimpaan osaan tilanteista ei ole yhtä ainoaa oikeaa ratkaisua.</p>	<p>20 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Kortit haastavista tilanteista (liite)</p> <p>Liite: Työelämän haasteita ja ongelmia</p> <p>Mikäli kaikki tilannekortit eivät tule valituksi, kannattaa kuitenkin huolehtia siitä, että jossain kohdassa tulevat käsitellyiksi nämä asiat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pehdytys • Käytöstavat, tervehtiminen • Sairauspoissaolot • Myöhästyminen • Vaitiolovelvollisuus • Siisteys, työvaatteet • Työnantajasta kirjoittelu netissä • Työntekijän oikeus, työnantajan velvollisuus <p>Lähteet: Työterveyslaitos et al. 2012 a, 100–101, Työterveyslaitos et al. 2012 b, 70–73</p>
<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p> <p>Työpaikalla toimiminen</p>	<p>Työpaikan sopimukset</p> <p>Keskustellaan siitä, mitä ovat työehtosopimus, palkkaus, työajat, lomat, vapaapäivät, erilaiset työsuhteet (määräaikainen, toistaiseksi voimassa oleva, osa-aikainen) ja miten ne määräytyvät.</p> <p>Etsitään netistä alan työehtosopimus ja katsotaan yhdessä, mitä siellä sanotaan palkkauksesta, lomista ja vapaapäivistä. Kurssilaisille jaetaan muistiin tieto siitä, mistä oman alan työehtosopimus löytyy tai jaetaan työehtosopimus printattuna.</p>	<p>15 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Jaetaan linkki tai printattu versio kunkin kurssilaisen oman alan työehtosopimuksesta</p> <p>Lisämateriaali: Jaettava moniste Työelämän pelisäännöt (Teknologiateollisuus)</p>
<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p> <p>Työpaikalla toimiminen</p>	<p>Työsuhteen päättymisen</p> <p>Keskustellaan irtisanomisesta, irtisanoutumisesta, irtisanomisajasta, koeajasta ja työtodistuksesta.</p> <p>Työtodistuksesta keskusteltaessa jaetaan kaikille monisteena työtodistusmalli.</p>	<p>15 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Jaetaan kaikille monisteena Työtodistusmalli (Suomi.fi & Teknologiateollisuus)</p> <p>Lisämateriaali: Perusasioita työtodistuksesta (STTK ry b), työsuhteen päättymiseen liittyvää asiaa (STTK ry a)</p>

Kurssikerta 8: Työlainsäädäntö: Työelämässä toimiminen

<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p> <p>Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi</p>	<p>Tietokilpailu työelämäsana-astosta</p> <p>”Onnenpyörä”-tekniikalla kilpaillaan työelämäsananaston tuntemuksesta. Sanasto liittyy tämän ja edellisen kurssikerran sanastoon.</p> <p>Kouluttaja poimii muutamia kurssin aikana käsiteltyjä sanoja/ käsitteitä, ja piirtää liitutaalulle tai fläppipaperille viivoja niin monta kuin sanassa on kirjaimia. Kouluttajalla on jokaiseen sanaan liittyen muutama vihje, joista hän kertoo alussa yhden, ja pelin kestäessä tarvittaessa lisää (liitteessä X valmiita vihjeitä muutamiiin sanoihin). Kurssilaiset saavat arvata vuorollaan yhden kirjaimen, kunnes joku arvaa omalla vuorollaan koko sanan joko olemassa olevien kirjainten tai vihjeen perusteella. Lasketaan pisteitä siten, että jokaisesta sanassa olevasta oikein arvatusta kirjaimesta saa yhden pisteen kustakin, ja sanan arvaamisesta/tietämisestä kaksi pistettä. Parhaan pistetuloksen saavuttaneelle voidaan antaa jokin pieni leikkimielinen palkinto.</p>	<p>15 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Vihjeet sanoille: koeaika, verokortti, työehtosopimus ja työtodistus</p> <p>Liite: Tietokilpailu työelämäsana-astosta</p>
<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p>	<p>Kertaus työlainsäädännöstä</p> <p>Jaetaan kurssilaisille Työelämän ABC-opas tai linkki oppaaseen sekä koekysymysmoniste, jonka kysymyksiin kurssilaiset etsivät vastaukset kotona oppaasta.</p>	<p>5 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Työelämän ABC-opas (STTK ry 2014) ja Koekysymyksiä Työelämän ABC-opaan sisällöstä -moniste (STTK ry 1.9.2014)</p> <p>Liite: Työelämän ABC -kysymykset (STTK ry 1.9.2014)</p>
<p>Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi</p>	<p>Kurssikerran lopetus</p> <p>Kurssikerta lopetetaan tekemällä yhteenveto opituista asioista ja kertomalla, mitä aiheita seuraavalla kerralla tullaan käsittelemään. Kouluttaja voi myös kiittää kurssilaisia ja nostaa esiin jonkun positiivisen ryhmää koskevan asian.</p>	<p>5 min</p> 	<p>Kouluttaja voi halutessaan esim. kerätä palautetta kurssikerrasta, toteuttaa ryhmäyttävän harjoituksen tai kerrata opittua tietovisalla. Vinkkejä menetelmiin löytyy teemasta ”Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi”.</p>

Lähteet:

Perho, Anna 4.12.2013: Työn säännöt -työelämää ja työllistymistä parantavia tekoja nuorten näkökulmasta. YLE Uutiset Blogi. Haettu 23.1.2015. http://yle.fi/uutiset/anna_perho_tyon_saannot/6967536

SAK: Työelämän pelisäännöt. Haettu 23.1.2015. <http://www.tyoelamanpelisaannot.fi/>

STTK ry 2014: TYÖ – Työelämän ABC -opas. Työelämään.fi -sivusto. Haettu 11.12.2014. <http://tyoelamaan.fi/files/tyo-tyoelamanabc-opas/>

STTK ry 1.9.2014: Työ Työelämän ABC-koekysymykset. Työelämään.fi -sivusto. Haettu 23.1.2015. <http://tyoelamaan.fi/files/tyoelamanabc-koekysymykset/>

STTK ry a: Työsuhteen päätyminen. Työelämään.fi -sivusto. Haettu 23.1.2015. <http://tyoelamaan.fi/tyosuhteen-paattyminen/>

STTK ry b: Työtodistuksesta. Työelämään.fi -sivusto. Haettu 23.1.2015. <http://tyoelamaan.fi/subject/tyotodistus/>

Suomi.fi - Työsuojeluhallinto 7.1.2015: Työtodistusmalli. Haettu 23.1.2015. https://www.suomi.fi/suomifi/suomi/asioi_verkossa/lomakkeet/tsp_tsp4/index.html

Teknolohiateollisuus: Työelämän pelisäännöt. Opetin.fi -sivusto. Haettu 23.1.2015. http://www.opetin.fi/wp-content/uploads/Tyoelamanpelisaannot_teknologiateollisuus.pdf

Työterveyslaitos – Nykänen, Mikko – Klemola, Soili – Koivisto, Petri – Koski, Merja – Larvi, Tommy – Silvonon, Jussi – Vuori, Jukka 2012 a: Koulutuksesta työhön. Ohjaajan käsikirja. Työterveyslaitos, Helsinki.

Työterveyslaitos – Nykänen, Mikko – Klemola, Soili – Koivisto, Petri – Koski, Merja – Larvi, Tommy – Silvonon, Jussi – Vuori, Jukka 2012 b: Koulutuksesta työhön. Työkirja. Työterveyslaitos, Helsinki.